

Christian Schlee Johannes Cnopius

Theoremata Theologica De Peccato Originis ...

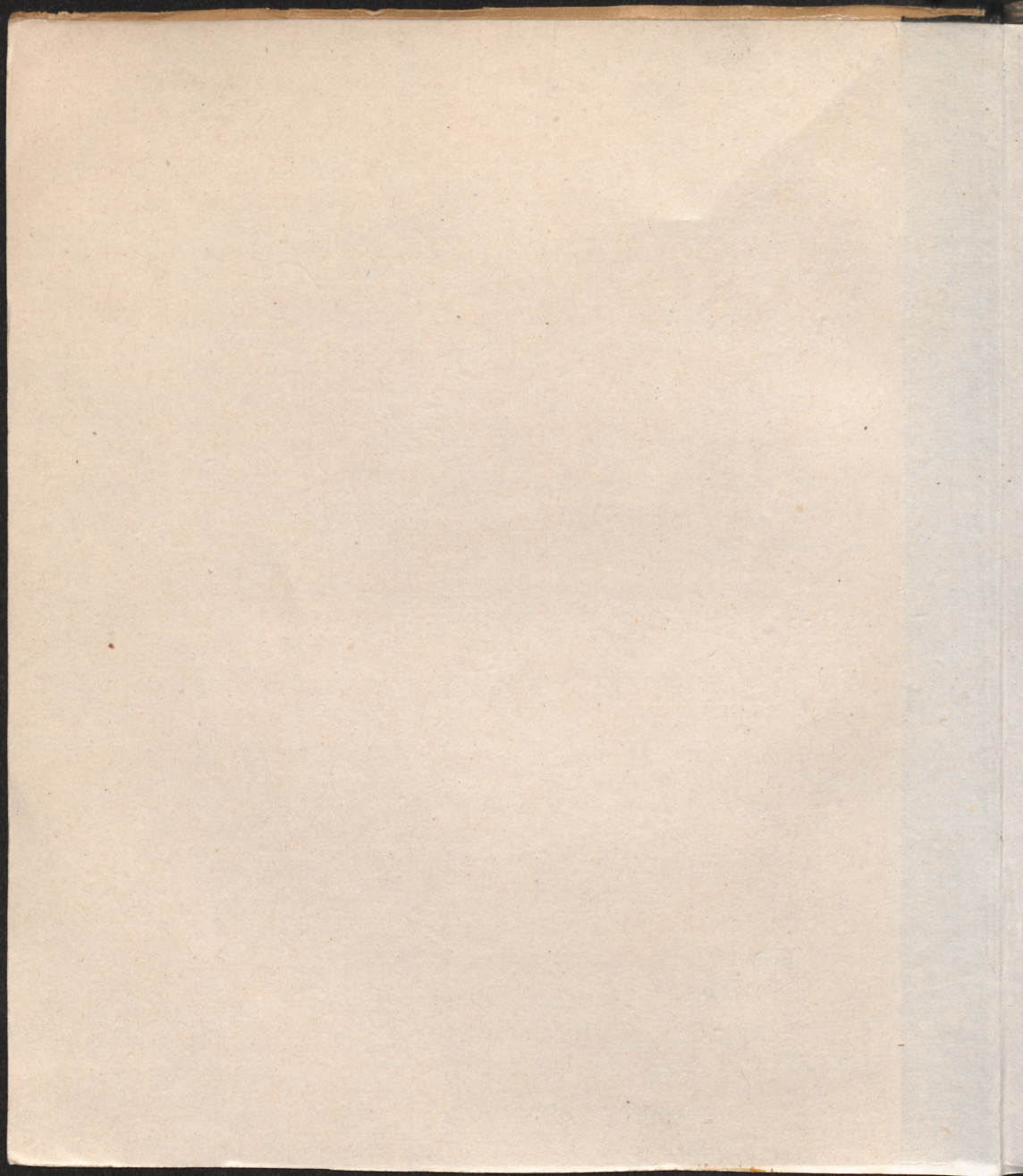
Rostochii: Reusner, 1605

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756815053>

Druck Freier Zugang

Schleel
Chr. Hedanus
R. U. theol. 1605.

THEOREMATA
THEOLOGICA
DE PECCATO
ORIGINIS,

D. O. M. A.

Reverendi Collegij Theologici autoritate,
In Academia ROSTOCHIENSI,

SVB PRAESIDIO

Humaniss. ac Ornatiss. viri

M. CHRISTIANI SLEDANI,
ROSTOCHIENSIS

Explicata & ad disputandum proposita

A

IOHANNÉ CNOPIO,
GNOI: MEG:

ROSTOCHII

Apud Christoph. Reusnerum, 1605.

VIRI
PRVDENTIAE HVMANITATIS ET MVLTVRVM
rerum experientia laude ornatissimis

Dn. CHRISTIANO TVRMANNO, sereniss:
REGINÆ Daniæ viduæ; &c. & Reveren-
dissimi Episcopi Sverinensis &c. Quæsto-
ri & consuli Plawensi

Dn. IOHANNI ISEBEIN Illustrissimi Principis
CAROLI, Megapolens: Ducis &c. Quæstori

Dn. MATTHÆO ROSELER.

Dn. IOHANNI GROTEN.

Civibus Rostochien: primariis ac politissimis, Mace-
natibus meis certissimis

Honoris

Amoris &

observantiæ ergo

Hasce pagellas Theologicas

L. M. Q.

Do dedicoq;

Iohannes Cnopius,

CONTIN VATIO.

Doctrinam LEGIS, quam superior disputatio expediuit, ordine rectissimo articulus de PECCATO ORIGINALI subsequitur. Per Legem enim est agnitio Peccati, attestante Apostolo Rom. 3. 20. Est q, articulus huius de Peccato doctrinae apprimè utilis ac necessarius; quippè qui tum in primitivâ ecclesiâ, tam à Manichæis, quàm Pelagianis: tum in hac nostrâ partim à Pontificijs, partim Flacianis, Anabaptistis & Sacramentarijs, vitiatas, immensam terribiliorum errorum phalangem, in ceteros fidei Articulos secū introduxit: ut nec injuriâ Theologi orthodoxi ut aliorum, ita & huius Articuli puritatē sibi in homo logetico Ecclesiarum nostrarū libro Formula Concordiæ, Art. 1. habuerint commendatissimum, eumq, ab omnibus corruptelis immunem esse studiosè annexi fuerint. Quam diligentiam & nos, quantum diversitas ingeniorum, maximi & minimi, & doctrina huius subtilitas & gravitas patitur, non quidem emulaturi, sed tamen imitaturi & secuturi tantum, nostram De PECCATO ORIGINIS sententiam Orthodoxam, brevibus hypothesebus controversis ad examen C. 15. dabimus & explicabimus:

THEOREMA PRIMVM

Peccati Originalis appellatio est Ecclesiastica,
non Canonica.

EΚΘΕΣΙΣ.

1. PECCATVM, teste Cicerone, à pellicatu dicitur, & peccare quasi pellicare, seu cum pellice coire. Peccatorem itidem adulterum interpretabantur. Frequentissimè verò tum ab alijs classicis auctoribus, tum etiam Cicer: 3. Offic: contradistinguitur officio, hoc est, ei, quod tam honesto, quàm decoro est oppositum: adeoq, quod Philosopho est iustitia Vniuersalis, ejus contrarium Latini appellanti

A

appellant

appellant Peccatum. Significat ergò in genere peccatum, quamvis culpam, offensam, & delictum.

2. Quod autem appositam ORIGINALIS appellationem concernit, est illa ἀρχαῖος & Ecclesiastica, primò ab Augustino usurpata, & postmodum ab Ecclesiæ doctoribus comprobata, non levibus de causis; ut videlicet Pelagianis elabendi rime, quas illi in cæteris à Patribus usurpatis vocibus facile inveniebant, obstruerentur, & fortius vi veritatis premerentur, ne amplius equivocationis tegulo errorem palliarent: quod recte factum esse, tum ipsa ratio dicitur, tum sancta Ecclesiæ & antiquitatis consuetudo confirmat.
3. Si igitur vocabula duntaxat rebus serviunt; improbè agunt, qui propter novum ORIGINIS terminum, Augustino, nova atq; a se excogitata doctrina de peccato crimen imputare non erubescunt: cum scriptura idem malum, si non eodem vocabulo, significantioribus tamen id enunciet, uti insequenti Theoremate probabimus.
4. Quod autem malum Originis appellatur, id non ad exordium seu initium rerum creatarum, quæ valde bona fuerunt condita, est referendum: nec idem sit, quod à primis mundi initijs sit commissum; sed ad propagati humani generis ortum pertinet, respectu scilicet originis cujusq; personæ, in quàm in ipsa statim formatione transfunditur, dicente Psalte Ps. 51. se in peccatis etiam calefactum & fotum esse.

THEOREMA SECUNDVM.

Tò 24 Peccati Originis Scriptura comprobatur.

1. Et si enim Peccati Originalis vox in scripturis, quo ad literarum apices, non invenitur; rei tamen veritatem isto vocabulo comprehensam, & alijs appellationibus in illa denotari, insequentia testimonia, tam veteris quam novi Instrumenti abunde comprobant: Gen: 8. v. 21. nominatur Malum figmentum humani cordis ad adolescentia; & Ps. 51. 7. peccatum in quo concipimur, quod

quod etiam in ipso semine hereat, cum primum incipit formari
Et Ps. 19. 13. occultum peccatum: & cum primis illustris locus est
Ezech. 16. v. 4. 5. qui inspiciatur.

2. Sic & in Novo Testamento malum hoc originis usitate carnis nota-
tione venit: & Epistola ad Hebr. 12. v. 1. vocat peccatum *ἐπιδη-
ματικόν*, tenacissime inhaerens.
3. Est vero propria hujus doctrina sedes in cap. 5. ad Rom. ubi versi-
culus 12. probe observetur: Per *VNUM* hominem peccatum in-
travit in mundum, & sic per peccatum mors, & sic ad *OMNES*
homines mors pertransiit, in quo & *OMNES* peccaverunt.

THEOREMA TERTIVM.

Est ergò Peccati Originalis causa efficiens
propinqua, lapsus protoplastorum volun-
tate à Deo aversà commissus.

1. Est quidem primaria peccati causa, invidia ac impulso diabolica
Gen. 3. Sap. 2. 24. propinquam verò esse lapsum primorum pa-
rentum, dubium non est. Sit instar omnium unus ille Apostoli
locus verè classicus Rom. 5. v. 12. Per unum hominem peccatum
intravit in mundum: de quo loco Augustinus eleganter & acute,
ut omnia, hunc in modum commentatur: Pertransiit, pertransiit;
verbum attendite: quod audivistis, considerate: Videte, quid est
pertransiit? Inde est & parvulus reus: peccatum non fecit, sed
traxit: Etenim peccatum illud non in fonte mansit, sed pertran-
siit, non in illum & illum, sed in omnes homines pertransiit.
2. Absolvendus igitur ab hac culpâ, tum Deus est, tum Conjugium:
ille enim ut natura auctor pie creditur, ita idem peccati conditor
blasphemè dicitur. Naturam enim, qualis est, format & conservat
Deus: corruptionem verò, qua est in naturâ, non efficit, sed in-
venit in eâ, & cum alia non sit, ex hac materiâ hominem condit;
Hoc vero, quemadmodum scriptura id honorabile Hebr. 13. 4. &
sanctum 1. Pet. 3. esse testatur, ita per se hujus mali *πρωτοπλαστον*
causam esse pernegat,

3. *Distinctione igitur adhibitâ difficultates, quæ hîc oboriri possent, enodabimus: Aliud quippe est Natura ipsa, quæ Deum conditorum, aliud Natura corruptio, quæ nos auctores habet: Virumq; propagatur, & natura, & vitium: Sed illa à Conditoris bonitate; hoc à nostra pravitate proficietur. Non igitur à conjugio DE I ordinatione instituto, sed à naturâ parentum corruptâ & peccato infectâ lues hæc Originalis descendit.*

THEOREMA QVARTVM.

Peccatum Originis per carnalem & naturalem generationem in sobolem propagatur.

1. *Quòd posteritas naturam peccatricem à protoplastis vel proximis parentibus per generationem naturalem sortiatur, id Moses Gen. 5. confirmat, dum Adamum filios ad SVAM (non ad Dei) imaginem procreasse asserit. Cui subscribit regius Psaltes, ad ipsam illud hominis concepti primum momentum, contagii hujus propagationem reducens psal. 51. 7. Inde Eph. 2. v. 3. Apostolus nos naturâ filios ira pronunciat: Et Salvator admodum luculenter: Quicquid ex carne natum est, caro est Ioh. 3. 6. adeo venenum hoc lethale omnes & animi & corporis vires pervasit, ut jam nobis INNATVM & CONNATVrale factum sit; quamobrem etiam non jam celestis, sed terreni Adami gestamus imaginem Eph. 2. 1. ad Cor. 15. 40.*
2. *Quid? ipsa Mors non solum infantes vix editos, sed nec dum etiam natos crudelissimè lucis usurâ privans, quid aliud quàm hujus rei testimonium dicit? tot infantum funera quid aliud loquuntur? Hi sanè si stipendium accipiunt, ut accipiunt, eos peccato mancipatos fuisse, quis negare ausit?*
3. *Nec aliud Sacrosanctum regenerationis lavacrum vult, quo omnes abluendi & regenerandi per aquam & Spiritum, si regni cælestis hereditatem adire velint; dicente Servatore Ioh. 3. 5.*
4. *In quam sententiam, ut & hæc in parte antiquitatis suffragium adducamus, D. Ambrosius, Nec, inquit, unius diei infans est sine peccato;*

eatō: nec materni conceptus dies unus sine peccato est: sed concipimur in peccato parentum, & in delictis nascimur, sed & ipse partus noster sua habet contagia.

5. Hinc manifestum quoq; evadit, non minū̄s piorum, quā̄m impiorum liberos, tam ratione culpa propria, quam p̄na, malo huic esse cōstrictos & devinctos. Est enim generatio non gratiæ, sed naturæ opus; opera natura non ad regenerationem, sed ad carnem sunt referenda. Quāquam igitur piis parentibus propter Christum & culpa non sit imputata, sit & p̄na remissa: tamen quia fidelis non generat prolem, unde regeneratus, sed unde generatus est, fit ut de fidei & renato non nascatur fidelis & renatus. Et quid miremur, quod peccator nascatur de semine justī? non te delectat mirari, quare nascatur oleaster de semine olivæ. Itemq; justum baptisatum pone granum purgatum: non attendis, quia de grano purgato frumentum cum paleā nascitur, sine quā tamen seminatur. Deinde cur sit in propagine natorum spiritalis generatio- nis, ut de baptisato baptisatus nascatur? cum videas de circumciso non nasci circumcisum, uti in hanc sententiam verē & eleganter Augustinus loquitur.

6. DE MODO propagationis & jam olim & nunc quoq; variē disputatum est, quesitumq; utrum anima sit ex traduce; an verō divinitus infundatur? quæ nobilissima, sed intricata questio, præstantissima quæq; ingenia exercuit, quibusdam priorem, ali- quibus posteriorem sententiam amplectentibus. Nos cum Diva Luthero publicē nihil desinientes, privatim cum eodem & alijs non è trivio, tam Theologis, quā̄m Philosophis, animam extra ducē esse, modestē asseremus.

V.

Peccatum Originis non est substantia.

1. Quia multiplex indistinctum, teste Philosopho, parit errorem; Substantiæ vox nobis primum distinguenda est. Substantia igitur dupliciter accipitur: Primo modo significat cujusq; rei

alibi: Non resistimus Manichæis, nisi obtineamus, non esse mala
ori nisi ex bonis, nec ea mala substantiam esse, sed substantiarum
vitia creatarum.

4. Ne pigeat ultimo loco vocem recta rationis audire, unico saltem ar-
gumento: Quod de essentiâ rei est, aut est materia, aut ratio
formalis rei rem constituens: sed peccatum Originis neu-
trum est in homine; neq; materia, neq; forma hominis. Ergo
non est de essentia hominis.

VI.

Sed est Accidens.

1. Etenim à remotione unius partis in oppositione distinctivâ, ad alte-
rius membri positionem illatio est necessaria.
2. Quin & sacrarum literarum auctoritas manifestè adstriplatur: *quid naly ten*
Rom. 7. v. 20. dicitur Peccatum inhabitans, ADIACENS. *beret toti rei q*
Hebr. 12. 1. dicitur Peccatum Circumstans, quod videlicet, quasi *curi /a formalit*
putredo nostram naturam ambiat & circumstet. Rom. 5. v. 15. *te naly ribere*
dicitur *παρὰ τὴν φύσιν*, quod commodius non redditur, nisi per vocem *non cor recte q*
Accidentis; est enim à *παρὰ τὴν φύσιν*. *certe non in*
neg peccatio
la dno qd non
peccatum sign
bet n. simphe
neni peccata
q naly in v. 15
à τὴν φύσιν πρὸς
pedunt.
3. Quale nam verò accidens; id ex collatione precedentis justitiæ
Originalis conspicuum redditur: Quemadmodum igitur, primò
justitiæ Originalis non tantum fuit imputativa quadam accepta-
tio, sed & omnium virium tum animi tum corporis summa har-
monia, conformitas & rectitudo ex amussi respondens legi divi-
na: Ita ex adverso, peccatum Originale non tantum est impu-
tatio quadam aliena culpæ sine proprio aliquo vitio; sed potius o-
mnium virium summa deformitas, ex diametro pugnans cum
lege divina: Secundò sicuti justitiæ Originalis non tantum se-
cundam decalogi tabulam respiciebat, sed cum primis etiam pri-
mam, neq; tantum in exterioribus actionibus splendebat, sed &
in interioribus splendidissimè enitebat: sic vicissim peccatum
Originale non tantum appetitum sensitivum, uti vocant, sed ipsas
quog; animi summas vires invasit & deformavit.

Suntq;

VII.

Suntq; duæ Peccati Originalis partes, 1. Potentia seu $\theta\epsilon\sigma\iota\varsigma$ mali. 2. Impotentia seu $\sigma\epsilon\gamma\eta\sigma\iota\varsigma$ Boni.

1. Quod nos $\sigma\epsilon\gamma\eta\sigma\iota\upsilon$ seu Impotentiam nominamus, Scriptura vocat Gloria seu imaginis divina carentiam Rom. 3. 23. bonorum vacuitatem Esa. 29. 8. eorum, quæ spiritus sunt, incapacitatem 1. Cor. 2. v. 14. paupertatem, cæcitatem, nuditatem Apoc. 3. 17. Augustinus de lib. Arb. nominat: Difficultatem ad bonum, & alibi: amissionem doni possibilitatis.
2. Potentiam ad malum siue $\theta\epsilon\sigma\iota\upsilon$ Scriptura familiari sibi voce nominat Concupiscentiã, quæ habet inclinationem ad actum, seu potentiam, quæ potest progredi in actum. Rom. 7. 11. dicitur Peccatum decipiens. Iacob: 1. 14. Concupiscentia trahens & alliciens. Rom: 7. 5. dicuntur $\omega\delta\eta\mu\alpha\tau\epsilon\varsigma$ passionis, hoc est, affectuum, vehementiſſ. acerrimi impetus & cupiditatum flamma & quasi exasperationes accedentis morbi. Vnde Lutherus in posteriore editione admodum significanter vertit, das Wüthen der Sünde.
3. Similiter & Apostolus utrumq; hujus mali respectum luculenter demonstrat Rom. 7. $\theta\epsilon\sigma\iota\upsilon$ quidem, v. 25. $\sigma\epsilon\gamma\eta\sigma\iota\upsilon$ verò, v. 18. 19. 21.
4. Quin ipsa quoq; ratio persuadet duplicem hunc respectum in peccato observandum: Omnium namq; illorum, quæ privativè opponuntur, natura est, ut geminum istum respectum sortiantur, Potentiam videlicet & Impotentiam: & quia oppositorum opposita sunt predicata; estq; peccatum potentia ad malum; erit igitur simul etiam Impotentia ad bonum.
5. Hinc adeo est, quod Patrum Orthodoxorum de peccato fuerint alijs visa sententia, non tam re, quam verbis dissidentes. Quemadmodum scriptura modo per privationem, modo per positionem peccati inexistentiam describit, uti in precedentibus dictum; ita & Patrum quidam per Concupiscentiam; quidam per carentiam peccatum hoc definiaverunt. Quæ res ignorata, vel non animad-

animadversa à scholasticis, eos tam sollicitos habuit, atq; in di-
versas partes distraxit; alijs hanc, alijs illam definitionem tuen-
tibus: quam litem Bonaventura, adducto ex scripturis hoc di-
scrimine, diremit.

VIII.

Vtraq; pars peccatum est.

1. Quemadmodum complures Theologi, magni nominis & eruditio-
nis politissima suum iudicium secuti, peccati partes aliter, quàm
à nobis factum, constituunt: ita nobis liceat sine præiudicio, cum
ceteris Theologis Potentiam ad malum, & Impotentiam ad bo-
num peccati originalis partes appellare. Vtramq; partem pecca-
tum esse diximus: Etenim quicquid est totius, Universalis, id
etiam est partis.

IX.

Defectus igitur atq; Naturæ *actio* non est tantum
reatus, seu pæna primi lapsus, sed vere & pro-
priè peccatum.

1. Olim id Pelagius & Celestiani, hodiè Pontificij, genuina horum
propages, idem negarunt, sed illi tunc ab Augustino, hi à Luthero
gravissimè refutati sunt. Existimant enim malum hoc adna-
tum, non esse vitium seu peccatum aeternæ morti adjudicandum:
sed tantum servitutem quandam & conditionem mortalitatis,
tanquam pænam alienæ culpa à nobis contractam. Quemadmo-
dum enim, inquit Pighius, ex servis, qui proprio vitio liberta-
tem amiserunt, nascuntur servi, non suo, sed patrum vitio: Et
sicut filius scorti sustinet infamiam matris, sine proprio aliquo
inherente vitio: ita Actualis quoq; Adami transgressio, reatu
tantum & pæna transmissa & propagata est ad posteros, sine vi-
tio aliquo & pravitate inherente in ipsorum substantia.
2. Id nos negamus, auctoritate Scripturæ & testimonio Patrum: ut
Gen. 8. v. 2. Iob. 3. 6. Iob. 14. 7. Eph. 2. 3. De Patrum testimo-
nijs, quam nostræ sententia isthac faveant, Occam abundè testa-
tur, qui

tur, qui afferit, se, si non impediretur testimonio Patrum, dictu-
rum esse, Originis peccatum tantum esse reatum alieni mali sine
aliquo inhirente in nobis vitio.

X.

Sic & Concupiscentia est Peccatum.

1. Concupiscentie vox homonyma est, ideoq; distinguenda, ne errorem
pariat. 1. Concupiscentiam quandam Sacre literæ ut SANCTAM
commendant Ps. 119. 40. Luc. 10. 24. &c. 2. quandam ut NA-
TURALEM predicant, ordinatam videlicet ad finem à Deo in crea-
tione institutum, uti est ordinatus cibi appetitus, Luc. 15. v. 16.
& 16. 25. appetitus ordinatus sexus ad sexum Eph. 5. 25. Col. 3.
18. qualis etiam amor fuit Adami integri erga suam Evam. Inde
August: de Bon: cõjug: c. 16. Quod cibus est ad salutem hominis,
hoc est concubitus ad salutem humani generis, & utrumq; non
est sine delectatione carnali, quæ tamen modificata & refranata
temperantiâ in VSSVM NATURALEM redacta, libido esse non
potest. 3. Quandam planè damnat, quæ videlicet sese exerit
contra divine legis regulam, facitq; ut homino nitatur inveni-
tum cupiatq; negata: v. g. alienam conjugem, opes, honores in-
competentes, & id genus alia. Hos appetitus Scriptura planè
damnât, & in oculis domini esse abominabiles & detestabiles
pronunçiat.
2. Concupiscentia hæc, sicut respectu subjecti, mentis nimirum & vo-
luntatis Eph. 2. v. 3. ita quoq; ratione actus duplicis, primi vi-
delicet & secundi, & ipsa duplex est. Quam distinctionem tum
nona & decima decalogi lex, tum Iacobus c. 1. v. 14. suggerit:
quam quoq; Apostolus Gal. 5. 6. Rom. 6. 11. & 12. confirmat, ubi
manifestum inter Concupiscere & Concupiscentiæ obedire, di-
scrimen facit. Et hoc ipsum D. Augustin: ex hoc classico loco ve-
hementer urget contra Julian: aperte distinguens, defectiõnem
consentientis, ab inobedientiâ, qua per se inest concupiscentiæ.
3. Est erga una concupiscentia ratione actus primi, quatenus carni de-
pravatæ

pravata, intimè inheret, quam Jacobus loco citato, Concupiscentiam Concupientem appellat, quæ hominem allicit, & irritando quasi ad peccandum incitat & irvitat, etiamsi consensus non accedat. Altera definitur ratione actus secundi, quatenus Concupiscentia non manet abscondita, sed quasi cum astu prorumpit in actum, ita ut accedat jam plenus consensus, atq; cum animi quodam prolubio transilit legis divinæ lineas. Quemadmodum Mich: 2. v. 2, accipitur; & hæc est Iacobo Concupiscentia pariens.

4. Prior Concupiscentiæ species ad peccati Originalis ^{obscuro} pertinet: posterior verò est ejus effectum. Posteriorem illam peccatum esse, ne Philosophi quidem facile negaverint: Sed & priorem quoq; veri peccati nomine venire aternis flammis vindicandã, nisi remittatur propter Christum fide apprehensum nos asserimus. Quicquid enim est repugnans seu reflectens à lege Divinã, peccatum est: Atqui talis est concupiscentia, teste Apostolo Rom. 7. v. 7.

XI.

Atq; hæc Concupiscentia non fuit in Protoplastis ex conditione materiæ concreatæ.

1. Propositi Aphiorissimi Contradicentem publicis literarum monumentis asserere non veretur colluvies Papalis. Eandem namq; actum fuisse cum illa, quæ in homine post lapsum est, asserunt Monachi, sed ne in actum erumperet, Deum concessisse homini donum illud justitiæ Originalis, ut loquuntur, Supernaturale, tanquam curam aliquam palliativam, quæ faceret non ut in puris naturalibus omnino non esset concupiscentiæ malum, sed ne sese palam proderet.
2. Falsum igitur fuerit, quod sapiens c. 2. v. 23, & Apostolus Eph. 2. 4. hominem ἀφ' ἁρῶν ing, vera justitiâ & sanctitate creatum scribit; Mentietur Moses, omnia a Deo creata valde bona fuisse, asserens. Quæ Romanensium asseveratio si stare possit, quomodo Deus hujus concreatæ concupiscentiæ prava culpam effugiet? quem ubi q; Scripturæ vox tamen à culpâ absolvit, negans eum ullo pacto auctorem mali dicendum. Equidem multo meliore

jure Pontificios hujus teterrima blphemia reos agere possumus, quàm impudentiss. scurra Surius (quem in ipsum calumnia virus calamū suū intinxisse, dū cōmentarios suos scriberet crediderim) D. Lutherum, cui per summam calumniām tam grande scelus impudentissimē impingere, effrenis & effrons Monachus non vetur.

3. Et quid quæso, est Monachis Materia concreata, concupiscentia malum causans? Vtrum crassi & exteriores corporis partes; an vero Natura concupiscens? Vtrum dixeris, valde ineptè & absurdè. Quomodo enim ipsa concupiscendi potentia nominari potest? Materia concupiscendi, ut scilicet ex materia illius conditione, malum illud proficiatur, cum etiam in ipso Christo omnis peccati experte, fuerit ista naturalis concupiscendi potentia, ad edendum, bibendum, dormiendum, uti id sacra historia passim testatur? Non minori cum absurditate altera affirmati pars conflictatur: Vt enim hominis massa corporea verè est materiata, sic concupiscendi facultate ex se, per se, & primò planè caret; quia ejus sedes est in animā appetitivā.

XII.

Quod igitur diximus Peccatum esse Accidens, non intelligimus leve aliquod, quod exiguam aliquam mutationem introduxit: sed tale, quod substantiam ipsam corripit, & in naturā est Proprium ut Nunc, sive temporis.

1. Studiosè cavendum, ne dum Syrtis Manicheas & Flacianas vitamus, in adversa Pelagianorum & Synergistarum vada & scopulos feramur: ideò, peccatū non esse levem mutationem designavimus, sed malum inexplicabile, quodq; non nisi per mortem à Deo separari possit. Hinc Apostolus nos NATURA filios iræ esse pronunciat Eph. 2. 3. Ex quo consequitur malum hoc nostrum esse Naturale, quo iram Dei in nos concitemus.

Est

2. *Et si verò peccatum, quatenus separatim & secundum se consideratur, non est aut hominis natura, vel ejus accidens proprium: tamen sicut Ens & non Ens est in Contradicientibus; sanitas vel agritudo corporis in animali se habent, ut propria accidentia; ita justitia & injustitia seu peccatum, in hominis animo, si per disjunctivam conjunctim, ut unum sumuntur, sunt essentialia & naturalia hominis attributa.*
3. *Dicitur verò peccatum nobis Connaturale, non quod hominis Naturam perficiat vel absolvat: sed quemadmodum sanitas ad animalis perfectionem, agritudo ad ejusdem imperfectionem, utraq; tamen affectio conjunctim & neutra seorsim, est absolutum & integrum animalis proprium seu naturale: Eodem planè modo est omnino præter naturam & contra justitiam & sanctitatem Originalem & primævam, quam non impedit solùm, sed planè tollit & abolet. Hinc Lutherus: Verè peccatum tam magnum est, quam magnus est, qui peccato offenditur: eum vero calum & terra capere non possunt Tom. 4. p. 532. Et rursum: peccatum est crudelissimus & potentissimus tyrannus super omnes homines in toto mundo, qui non potest vinci, aut expelli, ulla potentia omnium creaturarum, sive sint angelicæ sive humana: sed solâ infinitâ & superiore potentiâ Iesu Christi filij Dei, qui seipsum pro eo tradidit. Tom. 1. pag. 11.*
4. *Et quia totam hominis naturam hac labes, ut carnem lepra, pervasit, dicitur à Luthero peccatum Natura, Peccatum Essentiale, peccatum substantiale: quibus nihil aliud voluit, quam quod tota hominis massa, Natura, & essentia sit corrupta & depravata vitio inherente. Estq; peccatum eo periculosius, quo latentius est absconditum: propterea inquit Chrysostomus ad Roman., magnum est malum: quia nihil videtur esse.*
5. *Imo verbis ac mente assequi non possumus quanta sit a vitii hujus mali atrocitas, quanta faditas, dum lux fulgentissima agnitionis divina, tenebris AEgyptiacis; sanctitas & puritas cordis, iniquitate*

quitate & iniustitiâ; perfectio & integritas, imperfectione & destructione; omnium virium animi & corporis dulcissima harmonia & consensus, deplorandâ contumaciâ; immortalitas mortalitate, commutata sit.

6. *Apagè ergò nugas & impudentis: calumnias vanorum hominum, ni nostris ecclesiis peccati magnitudinem extenuari, clamitantium.*

XIII.

Pertransiit autem ad omnes homines.

1. *Excipio Salvatorem; quippè præter communem natura legem, à Spiritu sancto conceptum; Etenim, pontificem nostrum decebat esse, innocentem, impollutum, sanctum, segregatum à peccatoribus. Cateri omnes, quotquot vixerunt, vivunt, victuri sunt, eadem conditione & lege sunt, non vir, non femina, non infans, non adultus exemptus est, quod clarâ voce testimonium propheticum & apostolicum pronunciat: OMNES declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usq; ad unum Ps. 14. 3. & Rom. 3. 12.*
2. *Id equidè non inficiamur, malū istud in omnibus, hominibus non ita facile esse nostris nostris sensibus obvium: cuius rei clarum testimoniū exhibet nobis stylus Psalmistæ Ps. 90. v. 8. qui Peccati Absconditi voce illud indigitat, innuens hoc ipsum quidem latere, donec homo rationis usum paulatim exserere incipit, & quidem in intimis natura recessibus & adytis absconsū latere, ut non nisi illuminatione & irradiatione verbi divini prodatur & manifestū fiat.*
3. *Cuius rei gratia etiam institutum ministerium verbi est, ut hominibus latens hoc in intimis natura latebris & occultissimis cordis recessibus peccatum monstretur & indicetur, quod alias omnem humani ingenij aciem fugit & respuit. Vnde scitè August. In oculis cæci, etiam de nocte vitium est, etsi non apparet, nec discernitur inter videntem & cæcum nisi veniente luce: Sic in puero vitium esse non apparet, donec ætatis proreptioris tempus occurrat.*

Hinc

4. Hinc apparent nuga Tellenæ Pontificiorum, & horum Antesignani Bellarmini, B. Virginem, Iohannem Baptistam & Ieremiam Prophetam, ab hac communi peccatorū sorte eximentium, & à labe originali absolventium. Quibus tum adductâ scriptura testimoniâ, tum Antiquitatis purioris consensum opponimus. August. contra Iul. Quisquis, inquit, in hac vitâ hominem aliquem vel esse, vel fuisse existimat, excepto uno Salvatore Dei & hominum, cui non necessaria fuerit remissio peccatorū, contrariusest Scriptura. Idē lib. 5. contra Iul. c. 9. Si absq; dubio caro Christi non est caro peccati, sed similis carni peccati, quid restat ut intelligamus, nisi eâ exceptâ, omnē reliquam humanam carnem esse peccati: Vbi Paulo post eū hereseos crimine insimulare non dubitat, qui contra hâc statuit: Quisquis, inquiens, hoc negat, detestandus hereticus invenitur.

XIV.

Diversa tamen ratio est peccati Originalis in posteris & in protoplastis.

1. Quippe in his peccatum actuale præcessit Originalem morbum: Præditi enim hi erant naturâ omnis mali experite, nec ullius mali ulla semina in ipsis erant, nec ulla peccandi necessitate tenebatur, quin potius liberâ transgressione mandati divini, hisce peccandi compedibus semetipsos constrinxerunt; in illis verò Originale malum tanquam fons, ut inquit Lutherus, actualis, peccata ætationis præcedit & bibunt eum succum, quem radix amaritudinis aviti mali suppeditat.
2. In Protoplastis fuit Voluntarium: in posteris est Necessarium ex hypothesi, seu hereditarium. Voluntarium etiam hoc dici potest, duplici ratione. 1. Quia à primâ hominis voluntate pravâ est contractum. Aug. lib. 1. cap. 13. Retract: 2. Quia in voluntate malâ, ceu in subjecto heret.

XV.

Subjectum hujus mali est totus homo, secundum animam & corpus.

1. Quæm-

1. Quomodo imago Dei corruptionem hanc præcedens, fuit acci-
dens inhaerens toti composito: ita etiam Originale hoc malum,
non tantum anima, aut tantum corpori inhaerere, sed toti compo-
sito ex anima & corpore constanti, à sacra scriptura attribuitur.
Ponit enim illud in MENTE Eph. 5. v. 8. 1. Cor. 2. 12. IN-
VOLUNTATE & CORDE Gen. 6. & 8. Marc. 7. 21. Eph. 2. 3.
Et deniq; toto HOMINE, qualis est ex primâ nativitate, &
singula ejus membra & partes subjectû peccati Originalis appel-
lantur. Rom. 3. 13. & 6. v. 6. Gal. 5. 24. jubetur homo cû morbis
& concupiscentijs crucifigi. Rom. 6. v. 6. dicitur Corpus peccati.
Et sexcenta alia, quibus veritas canonis nostri roboratur & ful-
citur, qua sciens prætereo.

XVI.

Effectus peccati Origin. Mors est.

1. Mortem dum dicimus, omnis generis mala, mortem videlicet an-
tecedentia, concomitantia, & consequentia intelligimus. Est q; hac
Scripturae phrasia non infrequens, ut Mortis appellatione veniant
universæ calamitates. Ex. 10. 17. Locustarum plagam Pharao
nominat mortem seu mortiferam calamitatem. Esse autem mortem
& primam & secundam verè effectum peccati, probatur.
Gen. 2. 17. Sap. 2. 24. Rom. 5. 12.

XVII.

Non tollitur autem nisi in Conversis post ba-
ptismum, atq; indies in adultis per quoti-
dianam resipiscentiam mortificatur, dum
non ad pœnam inputatur.

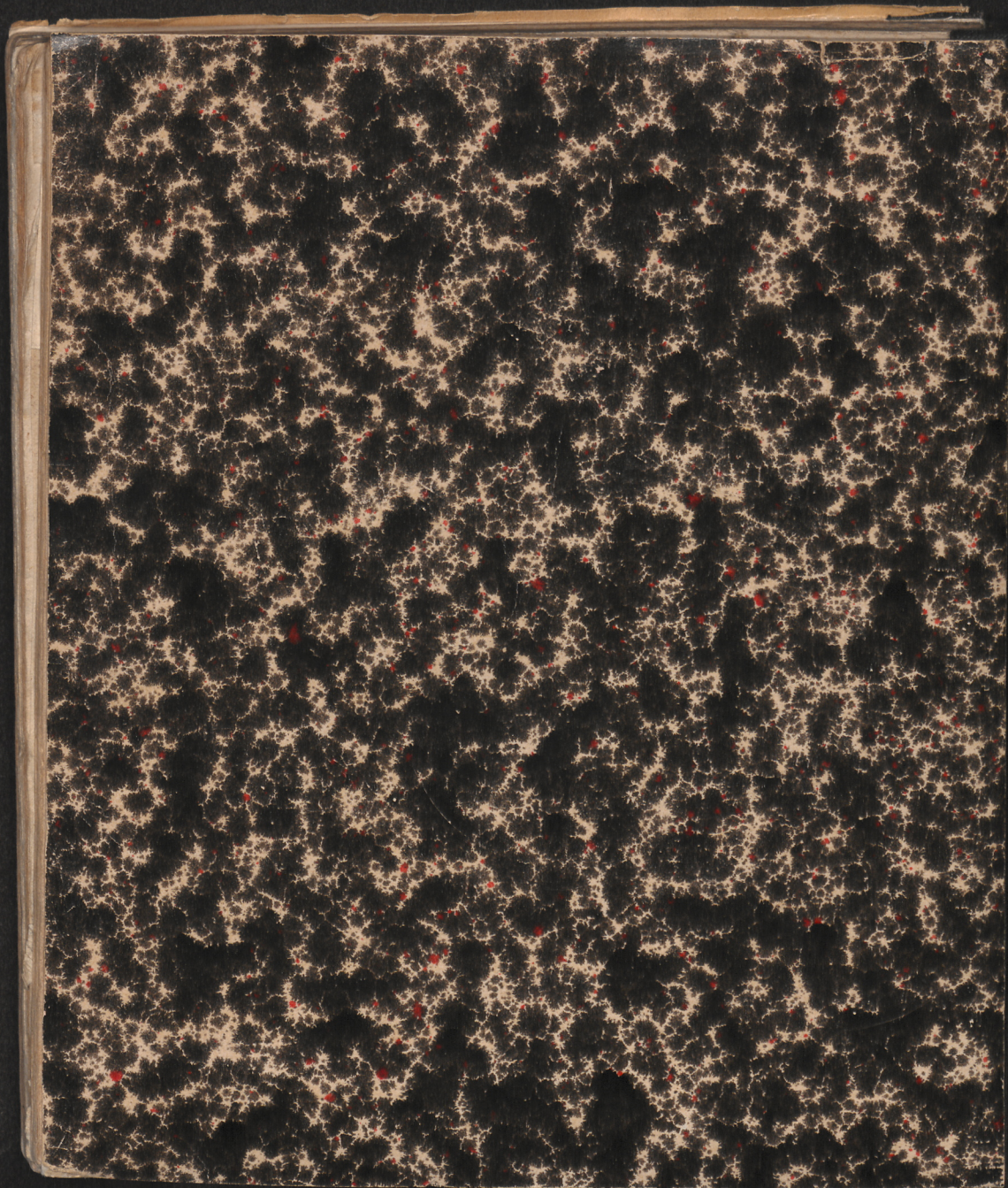
1. Vt longa hac est inter Lutherum & Pontificios controversia: ita ac-
curata ejus decisio à varijs Theologis est facta. Alij duo in peccati
ratione concurrere docent: Materiale & Formale: illud avopitav
vocant, hoc est, quicquid EST in nobis, & defectus, corruptio, in-
clinatio, legi ac voluntati Dei repugnans: & quicquid FIT à no-
bis, ut omnis actio interior & exterior cum lege Dei non conve-
niens;

niens: Hoc Reatus nomine indigent, quod videlicet omnes ex virili semine progeniti, cum Adamo respectu primi delicti, in culpa societate sumus.

2. Sic itaq, in omnibus hominibus secundum naturam progenitis, non est nec manet plena peccati ratio: In non-renatis materialiter & formaliter; in renatis manet tantum materialiter. Sic in Paulo Conversus fuit materiale peccati; sed nō fuit in eo peccati formale: Reatus enim ipsi in Christum credenti fuit condonatus: Hinc Augustinus ad Valer. lib. 1. c. 24. Hoc est non habere peccatum, reum non esse peccati.
3. Vt peccatum diversimode etiam modo in Qualitate, modo in Relatione est: ita Alij duplex peccati formale constituunt; Vnum in Categoria Relationis, Reatum & maledictionem; alterum in Qualitate, Deformatam carentiam justitia Originalis: atq, illud quidem in baptismo plenaria remissione tolli; hoc autē in baptismo sensim sanari, mortificari, non penitus tolli, contendunt.
4. Alii Reatum dicunt in baptismo tolli non ab Originali concupiscentia, ac si isthac per se iam sancta esset, vel sane in differens: Sed à personā baptizati, quippe cui malum illud per se aternā morte dignum non imputetur ad condemnationem Rom. 8. v. 1. 5. Alii deniq, duplicem peccati Reatum sunt professi: Actualem, qui actu ipso legis transgressores maledictione adstringit: Et potentialem, ut cum Reatus peccati est solutus, in se tamē, quia est contra legem Dei, reū facit aterna mortis, nisi justitia Christi obtegeretur.
5. Quicquid v. sit, id in confesso est, nos sufficientissimum Christi meritum, istis distinctiōibus productis & probatis nequaquam extenuare, sed utraq, manu liberalissimē dare, plenam nimirum & perfectissimam omnium peccatorū indulgentiam nos per lavacrum regenerationis accipere, mortificationis verò & Renovationis beneficium in hac vita per Spiritum Sanctum incoari & indies per eundem incrementa capere, absolvendum & perficiendum deum in beatā illā & futurā caelesti vitā.

6. *Neg.* propterea Deum alicujus aduorsus accusamus, quod non posset peccati radicem extripare funditus: quin potius summam contentione asserimus, nullo negotio renovationem nostram à Deo posse perfici simul & semel, nisi diuina ipsius sapientia & bonitati placitum esset, virtutem suam in imbecillitate nostrâ perficere. Praclare sanè August. contra Iuli. lib. 4. c. 2. ad Objectionem hanc, quam Iesuita jam suam fecerunt, respondet: Quasi, inquit, nos negemus adiutorium Dei tantum valere, ut hodie nullas concupiscentias malas habere possimus, contra quas vel inuictissime dimicemus. Et tamen non fieri, nec tu negas: cur a. non fiat, quis cognouit mentem Domini? Non tamen parum scio cum scio, quacumq; illa causa sit, quod nec iusti Dei sit iniquitas, nec omnipotentis infirmitas. Est igitur aliquid ex ejus abdito occultoq; consilio, cur quamdiu vivimus in hac carne mortali, est in nobis contra quod mens dimicet nostra. Est etiam propter quod dicimus: Dimitte nobis debita nostra. Et paulo post: Ideo factum est in loco infirmitatis hujus, ne superbe videremus, & sub quotidianâ peccatorum remissione vivamus. Sed siue ista causa sit, siue alia, quæ multo amplius me latet: tamen quod dubitare non possum, quantum libet proficiamus sub hoc onere corruptibilis corporis, si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos decipimus &c. Ex quib. tandem omnib. Peccati originalis definitio istiusmodi resultat:

PECCATVM ORIGINIS est defectus iustitiæ originalis, in malum contrarium inclinans, omnibus animæ & corporis partibus, naturâ jam inde à primorum parentum nostrorum lapsu in nos omnes ipsorum posteros in generatus, atq; mortis reatu, nisi per Christum remissio ejus facta fuerit, obligans.

niens: Hoc Reatus nomine indignant
virili semine progeneri, cum Adamo
culpa societate sumus.

2. Sic itaq; in omnibus hominibus secundum
est nec manet plena peccati ratio: In no
formaliter; in renatis manet tantum
Conversio fuit materiale peccati; sed no
Reatus enim ipsi in Christum credent
Augustinus ad Valer. lib. 1. c. 24. Hoc
reum non esse peccati.
3. Vt peccatum diversimodè etiam modò in
tione est: ita Alij duplex peccati form
Categoria Relationis, Reatum & ma
Qualitate, Deformitatem carentiam ju
quidem in baptismo plenarià remissione
sensum sanari, mortificari, non penitus
4. Alii Reatum dicunt in baptismo tolli no
tia, ac si isthac per se iam sancta esset, v
personà baptizati, quippe cui malum
dignum non imputetur ad condemnati
deniq; duplicem peccati Reatum sunt p
Et ipso legis transgressores maledictio
lem, ut cum Reatus peccati est solutus,
gem Dei, reū facit aeterna mortis, nisi j
5. Quicquid v. sit, id in confesso est, no
meritum, istis distinct ionibus product
extenuare, sed utraq; manu liberalissim
perfectissimam omnium peccatorum indu
regenerationis accipere, mortificationis
nescium in hac vita per Spiritum Sanc
eundem incrementa capere, absolvendi
mum in beatà illà & futur à caelesti vi

et omnes ex
ni delicti, in

genitis, non
erialiter &
Sic in Paulo
ati formale:
atus: Hinc
peccatum,

modò in Rela
t; Vnum in
alterum in
lis: atq; illud
in baptismo
lunt.

concupiscen
rens: Sed à
ernà morte
v. 1. s. Alii
alem, qui a
Et potentia
a est contra le
obtegeretur.

num Christi
nequaquam
nimirum &
er lavacrum
vationis be
by indies per
iendum de-

Neg.

